

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

התנסות מעשית בהוראת ערבית - 34051

תאריך עדכון אחרון 22-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 8

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי הוראה - תעודת הוראה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב דלית זלצר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: selzerd@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסדנה מתקיימת בבתי הספר, ובה יכיר כל סטודנט את המערכת הבית ספרית על שלוחותיה וחטיבותיה באופן אישי ועצמאי. הסדנה תסייע בהבניית הידע המעשי של הסטודנטים בהסתמך על תיאוריות חינוכיות ולשוניות שנלמדו בקורסים לתעודת הוראה. תוך כדי הסתכלות וצפייה בשיעורים, תקנה הסדנה לסטודנט שיטות הוראה וכלים שבאמצעותם יבנה את דרכיו ושיטותיו כמורה. כל זאת יתקיים באמצעות שיח לומדים/עמיתים, מילוי יומן צפייה רציף שבו יוצגו ויתוארו שיעורי ההוראה, כיתות ההוראה, המערכת הבית-ספרית על רבדיה הפדגוגיים והניהוליים.

מטרות הקורס:

1. להקנות לסטודנטים יכולת התבוננות בשיעורים של מורים מאמנים והסקת מסקנות לגבי תכנון השיעור, שיטות ההוראה המוצגות בשיעור, מבנה השיעור וחלקיו, מיומנויות השפה שיושמו בשיעור והיחס ביניהן.
2. יישום עקרונות ההוראה ביחידות הוראה מגוונות והתמחות בניהול כיתה ובהוראת שפה בשילוב הוראה מרחוק.
3. הכרת המערכת הבית-ספרית, אופן עבודתו של המורה וההירארכיה הבית ספרית.
4. השוואה בין בתי הספר מבחינת ניהול, מבנה צוותי, חדר מורים, עזרי הוראה ועוד.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לתכנן יחידות הוראה קצרות הכוללות את ארבע מיומנויות השפה, בשילוב הוראה מרחוק.
2. לתכנן ולבנות באופן עצמאי יחידות הוראה במגוון נושאים: טקסט סיפורי/ עיתונאי, נושא דקדוקי, נושא העשרה והערכה של תהליך הלמידה בהתאמה לגיל הלומדים וליכולותיהם וליצור רצף לימודי.
3. לשלב בהוראת השפה את הוראת התרבות.
4. לשלב בהוראת השפה את הערבית הדבורה, בהתאם לתכנית הלימודים החדשה של משרד החינוך.

דרישות נוכחות (%) :
90%

שיטת ההוראה בקורס: הסטודנטים ישהו שלוש שעות מדי שבוע בבית ספר שנקבע עבורם, ויתנסו בהוראה בכיתות לאחר צפייה בשיעורי המורה המאמן.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. למידה תוך התבוננות במורה המאמן, שאילת שאלות בונות, הסקת מסקנות מעשיות ויישומן בהתנסות המעשית האישית של הסטודנט.

2. הוראת הערבית בבתי הספר העבריים, בחטיבות הביניים ובתיכונים, תוך התמקדות בארבע מיומנויות השפה.
3. הכרת תכניות הלימוד בערבית של משרד החינוך.
4. הכרת ספרי הלימוד המגוונים ועזרי ההוראה הדיגיטליים המשולבים בהם והשוואת התכנים והרציונל של כל אחד מהם.
5. בניית יחידת לימוד על-פי חלוקה לזמנים ולמיומנויות למידה, בהתחשב באילוצי המערכת הבית ספרית.

חומר חובה לקריאה:

- אליחי, יוחנן. לדבר ערבית. חלקים א-ב. מינרווה, 2014.
- אליחי, יוחנן. מילון ערבי-עברי לשפה המדוברת. הוצאת קסט ומשרד הביטחון, 1999.
- אלעד-בוסקילה עמי ואחרים. שערים קרובים, מכון מופ"ת, 2002.
- אלערביה א', משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, ירושלים. 2018.
- אלערביה, חלקים ב-ד. משרד החינוך, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, ירושלים. 2002.
- ברוש, חזי. לומדים ערבית, חלקים א-ג. תל אביב, מט"ח, 2012.
- ברוש, חזי. השיח בכיתה-1000 משפטים ומילים למורה ולתלמיד. מפעלים אוניברסיטאיים, תל אביב, 1989.
- ולסטר, אלה, אליאס, פלאח, אליאס. יא סלאם-השפה כגשר תרבותי. רעננה, סטודיו אפקט, 2010.
- ולסטר, אלה. שפה מספרת תרבות, חלקים א-ב. רעננה, סטודיו אפקט, 2010, 2015.
- ולסטר, אלה. שפה מספרת תרבות, חלק ג, יבנה, הוצאת בונס, 2021.
- פרגמן, אלון. ארברמן, ריקי. אמניאט. לכיתות י'-י"ב.
- פרי, אולה. גלבע, תמר. תחדיאת - אתגרים. לכיתות י"א-י"ב.
- שובל, דן. ערבית ספרותית בכיף. חלקים א-ג.

במהלך שנת הלימודים יתכן שיצורפו נושאים לקריאה נוספים בהתאם לצרכי הסדנה והסטודנטים.

חומר לקריאה נוספת:

במהלך שנת הלימודים יתכן שיצורפו נושאים נוספים לקריאה בהתאם לצרכי הסדנה והסטודנטים.

אתר המפמ"ר לערבית

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/arabsafa/machadash/mahadash.htm

יחידות הוראה בערבית מדוברת לחטיבה העליונה, הפיקוח על הוראת הערבית והאסלאם, משרד החינוך, 2021.

https://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ArabSafa/TochnitLimudim/Aravim.htm

חוברת ערבית מדוברת לחטיבת הביניים, הפיקוח על הוראת הערבית והאסלאם, משרד החינוך, תש"ף.
chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://meyda.education.gov.il/files/Mazkirut_Pedagogit/ArabSafa/meduberethatavt

מרכיבי הציון הסופי :

השתתפות פעילה / עבודת צוות 5 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
50 %
עבודה קלינית / מעבדה / עבודה מעשית / סדנאות 30 %
הערכת מנחה אישי / המדריך / הצוות 5 %
נוכחות / השתתפות בסיור 10 %

מידע נוסף / הערות:

בנוסף, מחויבים התלמידים להתלוות ל-25 שעות למורה אחר, מחוץ לבית הספר שבו מתקיימת ההכשרה המעשית.